

Ususret dvadesetogodišnjici Zdravih gradova u Hrvatskoj

Iako ideja zdravih gradova živi u Hrvatskoj već od 1987. godine, 1988. godina i Zagrebačka konferencija Zdravih gradova navode se kao nulta točka ili početak projekta Zdravi grad Ureda za Europu Svjetske zdravstvene organizacije. Ovaj "veteranski" status unutar Europske mreže Zdravih gradova daje pravo i nameće obavezu da tijekom 2008. godine najširoj javnosti predstavimo rezultate svoga dvadesetogodišnjega djelovanja. Što to mi, na temelju svoga rada i iskustva, imamo poručiti hrvatskoj javnosti?

Građani trebaju sudjelovati u odlučivanju o zdravlju na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini; Zdravstvena politika stvara preduvjete za bolje zdravlje, a ne regulira samo odnose u sustavu zdravstva; Suradnja cijele zajednice na projektu Zdravi grad od zajedničkog je interesa; Projekt Zdravi grad je proces koji podrazumijeva zajedničko djelovanje na unapređenje zdravlja zajednice; Razlika između onoga što grad jest i što bi mogao biti je područje rada projekta Zdravi grad.

Ove smo poruke ugradili u medijsku kampanju "Povezani zdravljem" kojom se obraćamo hrvatskoj javnosti. Tijekom dvanaest mjeseci sa dvanaest različitih tema mjeseca želimo podići svijest javnosti o vodećim javnozdravstvenim izazovima Hrvatske. Koordinaciju svake teme mjeseca preuzima drugi grad odnosno županija. Time javnost upoznajemo s razinom kvalitete življenja u različitim zajednicama i predstavljamo mogućnosti njezina povećanja kroz projekt Zdravi grad odnosno Zdrava županija. Štafetnim preuzimanjem poslova medijska kampanja dobiva policentričnost (omogućuje da središte provođenja kampanje svaki put bude u drugom dijelu države) i održivost (kontinuitet) jer se poslovi dijele između gradova i županija – članova Hrvatske mreže Zdravih gradova. Kampanjom želimo potaknuti na djelovanje kako pojedince (žitelje naših gradova) tako i lokalne i županijske vlasti koje želimo uključiti u projekte. Kampanjom želimo djelovati na podizanje kako osobne

tako i društvene i političke odgovornosti za zdravlje.

Tema siječnja je ravnopravnost spolova, a koordinator aktivnosti Istarska i Požeško-slavonska županija. Centralna tema veljače je zdravlje obitelji, a njen je nositelj grad Poreč. Ožujak će aktualizirati pitanja zdravlja djece i mladih, a nositelji aktivnosti bit će Šibensko-kninska županija i grad Šibenik. Travanj, mjesec u kojemu već tradicionalno održavamo naš Sajam zdravlja, otvorit će temu zdravoga urbanoga planiranja, a koordinator aktivnosti bit će grad Vinkovci. Tema svibnja je osobno zdravlje, a njezini nositelji grad Dubrovnik i Dubrovačko-neretvanska županija. Lipanj će obilježiti tema ekološke osviještenosti, a njezini će nositelji biti Osječko-baranjska i Krapinsko-zagorska županija te grad Zabok. Tema srpnja je promicanje demokracije, a njezin nositelj je grad domaćin tečajeva Škola demokracije – Labin. Kolovoz donosi temu cjeloživotnoga obrazovanja, a nositelj teme je grad Rijeka. Rujan će obilježiti tema rekreacija i tjelesna aktivnost čiji će koordinator biti Međimurska županija. Listopadska tema je kvaliteta života starijih osoba, a nositelj aktivnosti grad Zagreb, koji će istovremeno biti i domaćin velike Europske konferencije Zdravih gradova. Tema studenoga je kvaliteta života osoba s invaliditetom, a njezini koordinatori su grad Rijeka, Primorsko-goranska i Varaždinska županija. Mjesec prosinac otvara temu razvoja zajednice, dobrosusjedstva i volonterstva. Nositelji aktivnosti bit će gradovi Split i Dubrovnik. Tijekom prosinca

odvijat će se i kampanja "darujmo svoje vrijeme" kojom želimo potaknuti razvoj volonterstva i građanskoga sektora, te djelovati na obnovi potrganih socijalnih mreža i jačanju zajednica.

Što kampanjom želimo postići? Želimo dovesti do bržeg prepoznavanja zdravstvenih potreba zajednice. Utjecati na brže i kvalitetnije rješavanje problema koji predstavljaju najveće breme lokalnim zajednicama. Unaprijediti odabir i implementaciju intervencija kojima se adresiraju prepoznate potrebe zajednice. Uspostaviti i ojačati suradnju gradske/županijske uprave i politike sa građanima i njihovim udrugama. Dovedi do boljega povezivanja lokalne, regionalne i nacionalne razine odlučivanja. Ojačati ulogu lokalnih zajednica u stvaranju nacionalne politike zdravlja i povećati jednakosti u zdravstvenoj skrbi. Najkraće rečeno – želimo ispuniti našu Misiju – proširiti Mrežu i uključiti u projekt svaku zajednicu/grad/županiju u zemlji, te djelovati objedinjeno na prepoznavanju vrijednosti i značaja zdravlja sve dok ono ne bude prepoznato kao potencijal za razvoj zemlje u cjelini.

Jer je projekt (i pokret) Zdravi grad razvojni projekt koji se temelji na povezivanju svih razvojnih sustava društva i aktiviranju samih stanovnika u stvaranju zdravih naselja – naselja u kojima će svim stanovnicima biti osigurana čovjeka dostojna kvaliteta života.

Do Svjetskoga dana zdravlja, 7. travnja 2008. godine, otvorena je Liga Zdravih gradova unutar koje se, putem setova kriterija, odabiru i nagrađuju najbolji gradovi i županije za postignuća ostvarena u radu tijekom proteklih pet godina. Gradovi i županije koji ostvare preko 80% bodova dobit će ploču na ulazu u grad/županiju, a prva tri grada i županije dobit će i posebnu nagradu. Ispunjeni obrasci Lige Zdravih gradova, uz priložene dokaze o aktivnosti, prikupljat će se do 7. travnja 2008., a dodjela nagrada bit će organizirana 20. svibnja, u Zagrebu, na Dan hrvatskih Zdravih gradova.

Docent dr. sc. Selma Šogorić, dr. med.

Nacionalna koordinatorica Hrvatske mreže Zdravih gradova
ssogoric@snz.hr

Epoha zdravlja

Glasilo Hrvatske mreže Zdravih gradova

Izdaje

Hrvatska mreža Zdravih gradova

Predsjednik HMZG

Docent dr. Slobodan Lang
slobodan.lang@hgz.hr

Glavna urednica

Doc. dr. sc. Selma Šogorić ssogoric@snz.hr

Odgovorni urednik

Duško Popović popovicdj@yahoo.com

Izvršni urednik

Nenad Goll nenad@goll.hr

Grafičko oblikovanje

Iva Kujundžić

Redakcija: Škola narodnog zdravlja

"Andrija Štampar", Rockefellerova 4, 10000 Zagreb, telefon 4590 100 telefax 4684 213
List izlazi periodično. Rukopise i fotografije ne vraćamo. Glasilo je otvoreno za suradnju. Prilozi se ne honoriraju.

Priprema i tisak

VJESNIK d.d.

Naklada 10.000 primjeraka